

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
ІННІ «ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА
ТА АРХІТЕКТУРИ»
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ
ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ
«МАКРОЕКОНОМІКА»**

**для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
економічних спеціальностей
денної та заочної форм навчання**

Дніпро
2024

Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Макроекономіка» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти економічних спеціальностей денної та заочної форм навчання / Укладачі: Корнієвський С. В., Орловська Ю. В., Ларіонова К. А. – Дніпро: ННІ «ПДАБА», 2024 – 19 с.

У методичних вказівках наведені рекомендації здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей економічного напрямку денної та заочної форм навчання щодо підготовки до практичних занять, надані теми практичних занять, а також теми індивідуальних завдань, дані поради з організації та виконання практичної роботи з дисципліни «Макроекономіка».

Укладачі: Корнієвський С. В., к.держ.упр., доц. каф. публічного управління та права ННІ «ПДАБА»;
Орловська Ю. В., д.е.н., проф., зав. каф. економічної теорії та міжнародних економічних відносин ННІ «ПДАБА»;
Ларіонова К. П., асистент каф. економічної теорії та міжнародних економічних відносин ННІ «ПДАБА».

Відповідальний за випуск: Орловська Ю. В., д.е.н., проф., зав. каф. економічної теорії та міжнародних економічних відносин ННІ «ПДАБА».

Рецензент: Морозова С. А., к.е.н., доц. каф. економічної теорії та міжнародних економічних відносин ННІ «ПДАБА».

Затверджено

на засіданні кафедри економічної теорії та міжнародних економічних відносин ННІ «ПДАБА»

Протокол від 27.11.2024р. № 7

Зав. каф. Орловська Ю. В.

Реєстраційний № 29

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Мета практичної роботи та завдання з підготовки до виконання практичних занять	4
2. Завдання з практики, які увійшли до заліку	15
3. Теми рефератів	17
4. Критерії оцінювання	18
Рекомендована література	19

ВСТУП

Мета: формування системи знань про механізм функціонування національної економіки на підставі сучасних макроекономічних теорій, обґрунтованих світовою і вітчизняною наукою, та досвіду макроекономічної практики.

Завдання: вивчення методів дослідження макроекономічних процесів, ринкових механізмів та механізмів макроекономічної політики держави, щодо регулювання економіки, інструментів впливу держави на макроекономічні пропорції, теоретичних моделей та практичних можливостей економічного зростання національної економіки.

Відповідно до навчального плану передбачено 16 годин практичних занять. Детальний перелік тем наведений в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Теми практичних занять з дисципліни «Макроекономіка»

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Теоретичні засади вивчення макроекономічних проблем	2
2	Економічна рівновага	2
3	Споживання та заощадження	2
4	Теорії інвестицій	2
5	Теорія циклів економічного розвитку	2
6	Економічна нестабільність та інфляція і безробіття	2
7	Фінанси і економічна теорія оподаткування	2
8	Теорії економічного зростання	2
	Усього годин	16

Непідготовленість здобувача до практичного заняття або відсутність його на занятті розцінюється як академічна заборгованість, яка повинна бути відпрацьована. Крім того, через академічну заборгованість здобувач може бути не допущений до складання екзамену з дисципліни.

1. МЕТА ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ ТА ЗАВДАННЯ З ПІДГОТОВКИ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №1 ТЕМА: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПРОБЛЕМ

Мета практичного заняття: закріпити теоретичні знання здобувачів вищої освіти щодо теоретичних засад вивчення макроекономічних проблем, а також набути практичних навичок щодо аналізу макроекономічної ситуації.

Питання до обговорення:

1. Об'єкт дослідження макроекономіки.
2. Погляди представників основних шкіл на макроекономічні процеси.
3. Основні поняття, які використовуються в макроекономіці.
4. Суспільний продукт та його структура.
5. Валовий внутрішній продукт (ВВП) і валовий національний продукт (ВНП).
6. Національне багатство та присвоєння доходів від його використання.
7. Проблема певності макроекономічних показників. Чисто економічний добробут.

Завдання з виконання практичних завдань:

Завдання:

Ви – радник уряду з макроекономічних питань. Уряд зіткнувся з проблемою одночасного зростання рівня інфляції та безробіття. Прем'єр-міністр просить вас підготувати короткий аналіз ситуації та запропонувати стратегічні рішення на основі теоретичних засад макроекономіки.

Умови:

Рівень інфляції за рік зріс із 5% до 12%.

Рівень безробіття збільшився з 6% до 10%.

Зростання ВВП уповільнилося до 1,5% на рік, хоча раніше становило 3%.

Основні галузі економіки: промисловість, сільське господарство, ІТ, послуги.

Питання до вирішення:

Які основні макроекономічні теорії допоможуть пояснити ситуацію?

Які види інфляції можуть бути причиною зростання цін у цій ситуації?

Які заходи фінансової та монетарної політики можуть бути застосовані для вирішення цієї проблеми?

Як, на вашу думку, уряду слід збалансувати боротьбу з інфляцією та безробіттям?

Вимоги до відповіді:

Відповідь має містити аналіз ситуації, ґрунтуючись на основних макроекономічних теоріях (класична, кейнсіанська, монетаристська).

Запропоновані заходи повинні враховувати специфіку економіки країни та можливі наслідки їхнього впровадження.

Необхідно обґрунтувати доцільність кожного запропонованого рішення.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2

ТЕМА: ЕКОНОМІЧНА РІВНОВАГА

Мета практичного заняття: закріпити теоретичні знання здобувачів вищої освіти щодо сутності, ознак суспільного відтворення і виробництва та набути практичних навичок з розробки висновків та пропозицій щодо досягнення економічної рівноваги.

Питання до обговорення:

1. Загальне та відмінне в розумінні макроекономіки та національної економіки.
2. Суспільне відтворення як основа існування економіки в цілому.
3. Структура суспільного виробництва.
4. Типи, критерії та показники розширеного відтворення.
5. Економічний простір у відтворювальній системі.
6. Суть та основні теорії макроекономічної (загальної) рівноваги.
7. Загальне уявлення про ефективність національної економіки.
8. Концепції максимальної економічної ефективності.

Завдання з виконання практичних завдань:

Завдання:

Ви – консультант центрального банку країни. Економіка перебуває в умовах кризового стану: з одного боку, спостерігається недостатній рівень сукупного попиту, а з іншого – підприємства стикаються зі значними витратами виробництва, що знижує рівень сукупної пропозиції. Уряд та центральний банк просять вас підготувати рекомендації для досягнення економічної рівноваги.

Умови завдання:

Сукупний попит (AD): низький через зниження споживчих витрат та інвестицій.

Сукупна пропозиція (AS): зменшилась через зростання витрат на енергію та імпортовану сировину.

Рівень ВВП: впав на 2,5% у порівнянні з попереднім роком.

Безробіття: зросло до 9%.

Інфляція: перебуває на рівні 3% (більше ніж зазвичай для цієї економіки).

Питання до вирішення:

Яким чином відображаються поточні економічні умови на моделі AD-AS?

Покажіть зрушення кривих на графіку.

Чи можна стверджувати, що економіка перебуває в стані короткострокової або довгострокової рівноваги? Обґрунтуйте.

Які інструменти фіскальної політики могли б застосувати уряд для стимулювання сукупного попиту?

Як центральний банк може вплинути на сукупну пропозицію за допомогою монетарної політики?

Як досягти рівноваги в умовах, коли існує одночасна потреба стимулювання попиту і зниження витрат виробництва?

Додаткові умови:

Держава має обмежені бюджетні ресурси.

Центральний банк остерігається надто різкого зниження ставок через ризик утворення «мильних бульбашок».

Населення демонструє низький рівень довіри до державної політики.

Очікуваний результат:

Студент повинен: Побудувати графік AD-AS, показавши зрушення кривих. Зробити висновок про стан економіки (рівновага або дисбаланс). Обґрунтувати пропозиції щодо фіскальних і монетарних заходів. Врахувати можливі наслідки запропонованих рішень, зокрема ризики для економічної рівноваги. Показати здатність пов'язувати теорію з реальними ситуаціями та аналізувати складні макроекономічні проблеми.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №3

ТЕМА: СПОЖИВАННЯ ТА ЗАОЩАДЖЕННЯ

Мета практичного заняття: закріпити теоретичні знання здобувачів вищої освіти щодо основних компонентів макроекономічної рівноваги та набути практичних навичок з розрахунків змін споживання та заощаджень.

Питання до обговорення:

1. Споживання та заощадження.
2. Середні та граничні схильності до споживання та заощаджень.
3. Фактори, що впливають на зсув графіків споживання та заощаджень.
4. Інвестиційні витрати та інвестиційний попит.
5. Проста модель макроекономічної рівноваги в кейнсіанському варіанті.
6. Неокласична концепція споживання.
7. Кейнсіанська концепція споживання.
8. Теорія життєвого циклу Модільяні.
9. Монетаристська концепція (теорія постійного доходу).

Завдання з виконання практичних завдань:

Завдання:

Ви є економістом, який аналізує фінансову поведінку домогосподарств у країні. Уряд розглядає питання про підвищення податків для фінансування соціальних програм, однак побоюється, що це може негативно вплинути на рівень споживання та заощаджень у країні. Вам доручено підготувати аналітичну записку з рекомендаціями.

Умови завдання:

Середній дохід домогосподарства: 20 000 грн на місяць.

Середній рівень споживання: 16 000 грн на місяць.

Рівень заощаджень: 4 000 грн на місяць.

Схильність до споживання (MPC): 0,8.

Схильність до заощадження (MPS): 0,2.

Уряд планує підвищити податки на 10%, що знизить наявний дохід домогосподарств до 18 000 грн.

Питання до вирішення:

Як зміниться споживання домогосподарств після запровадження податкового підвищення? Розрахуйте новий рівень споживання.

Як зміниться рівень заощаджень домогосподарств? Розрахуйте новий показник.

Як це вплине на економіку країни в короткостроковій перспективі, зокрема на сукупний попит?

Які заходи може запровадити уряд, щоб зменшити негативний вплив зниження доходів на споживання?

Чи є сенс у цьому підвищенні податків з огляду на можливий вплив на добробут домогосподарств? Обґрунтуйте відповідь.

Додаткові умови:

Домогосподарства мають низький рівень довіри до банківської системи, що впливає на їхню готовність вкладати заощадження.

Рівень інфляції становить 6%, що знижує реальну вартість накопичених коштів.

Уряд планує частину зібраних коштів направити на підтримку малого бізнесу, який є важливим драйвером економіки.

Очікуваний результат:

Студент повинен: Виконати розрахунки щодо зміни рівня споживання та заощаджень. Побудувати логічний зв'язок між податковими змінами та макроекономічними наслідками. Запропонувати заходи для мінімізації негативного впливу на домогосподарства. Продемонструвати розуміння теоретичних аспектів моделі споживання та заощаджень і їхньої практичної реалізації. Оцінити, як податкова політика впливає на рівень економічної активності в країні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №4

ТЕМА: ТЕОРІЇ ІНВЕСТИЦІЙ

Мета практичного заняття: закріпити теоретичні знання здобувачів вищої освіти щодо основних груп інвестицій та набути практичних навичок з аналізу макроекономічних умов, які впливають на інвестиційні рішення.

Питання до обговорення:

1. Неокласична теорія інвестицій в основний капітал.
2. Коефіцієнт Тобіна та інвестиції в основний капітал.
3. Кейнсіанська теорія інвестицій.
4. Інвестиції в житлове будівництво.
5. Інвестиції в запаси.

Завдання з виконання практичних завдань:

Завдання:

Ваша компанія спеціалізується на консалтингових послугах для бізнесу та урядових організацій. Вам доручено провести аналіз інвестиційної активності в країні та розробити рекомендації для залучення додаткових інвестицій у виробничий сектор економіки.

Умови завдання:

У країні спостерігається зниження рівня інвестицій:

За останні три роки обсяг приватних інвестицій у виробництво зменшився на 15%.

Рівень інвестицій у сферу послуг залишився стабільним.

Основні макроекономічні показники:

Ставка відсотка за кредитами: 10% річних.

Рівень інфляції: 7%.

Валовий внутрішній продукт (ВВП) зростає на 2% щорічно.

Поведінка інвесторів:

Інвестори вважають, що існує високий рівень ризику через політичну нестабільність.

Деякі виробничі підприємства стикаються з обмеженим доступом до сучасних технологій та кваліфікованої робочої сили.

Плани уряду:

Зниження податку на прибуток підприємств з 20% до 18%.

Запровадження програми державного співфінансування інвестицій у виробничий сектор.

Додаткові умови:

Виробничий сектор має можливість отримати доступ до міжнародних ринків капіталу.

Державний бюджет обмежений, тому уряд може спрямувати лише 5% від річного ВВП на підтримку інвестиційних програм.

Рівень безробіття в країні становить 8%, що може впливати на споживчий попит.

Питання до вирішення:

Як рівень ставки відсотка впливає на інвестиційну активність у виробничому секторі?

Які теорії інвестицій найкраще пояснюють поточну ситуацію в країні?

Теорія граничної ефективності капіталу (МЕС).

Теорія акселератора.

Теорія впливу ризику.

Як інфляція впливає на реальну віддачу від інвестицій і рішення інвесторів?

Як зменшення податку на прибуток може стимулювати інвестиції?

Розрахуйте приблизний ефект, якщо виробничий сектор збільшить свої інвестиції на 10%.

Запропонуйте заходи для зменшення інвестиційного ризику в країні.

Очікуваний результат:

Студент повинен: Проаналізувати макроекономічні умови: визначити, як ставка відсотка та інфляція впливають на інвестиційні рішення.

Розглянути теоретичні підходи: Застосувати відповідні теорії інвестицій для оцінки ситуації. Розробити стратегії: запропонувати практичні заходи для підвищення інвестиційної привабливості виробничого сектору.

Оцінити наслідки політики уряду: пояснити вплив податкових змін і державного співфінансування на інвестиційну активність.

Сформулювати висновки: визначити, чи зможуть запропоновані заходи знизити ризику та стимулювати зростання інвестицій.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №5

ТЕМА: ТЕОРІЯ ЦИКЛІВ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Мета практичного заняття: закріпити теоретичні знання здобувачів вищої освіти щодо циклічності як форми розвитку національної економіки та набути практичних навичок з формування заходів антициклічної політики.

Питання до обговорення:

1. Цикли та циклічність як форма розвитку економічної системи.
2. Види економічних циклів та основні форми криз.
3. Причини циклічності та фактори, що визначають стало нерівноважні стани економічних систем.
4. Найважливіші теорії економічних циклів.
5. Антициклічне регулювання. Стабілізаційні програми.
6. Циклічність та негативні наслідки фінансово-економічної кризи в Україні.

Завдання з виконання практичних завдань:

Ситуація:

Уявіть, що ви є економічним аналітиком у дослідницькому центрі, який консультує уряд країни. У країні спостерігається нестабільність економічної динаміки. Протягом останніх 10 років економіка демонструвала наступну картину:

Перші три роки характеризувалися високими темпами зростання ВВП (6-8% на рік), низьким рівнем безробіття та стабільною інфляцією.

Наступні два роки економіка увійшла в стадію сповільнення, темпи зростання ВВП знизилися до 2%, а інфляція почала зростати.

Потім країна зазнала економічної рецесії: зниження ВВП на 3%, зростання рівня безробіття до 9% та дефляція в окремих секторах.

Останні два роки спостерігалось поступове відновлення економіки із середнім зростанням ВВП 3% на рік.

Завдання:

На основі теорії економічних циклів визначте, на які фази циклу (підйом, рецесія, депресія, відновлення) припадають кожен з наведених періодів. Обґрунтуйте свій вибір.

Визначте, які основні чинники могли спричинити сповільнення та рецесію (запропонуйте три ймовірні причини).

Запропонуйте два можливі заходи державної політики, які могли б допомогти прискорити відновлення економіки, і поясніть їхній вплив на економічні показники.

Поясніть, які структурні зміни в економіці можуть зменшити амплітуду майбутніх економічних циклів.

Додаткові умови:

При розв'язанні завдання використовуйте графік економічного циклу для пояснення переходу між фазами.

Посилайтесь на теоретичні підходи Йозефа Шумпетера (цикли інновацій), Кейнса (роль державного втручання) або інших економістів.

Очікуваний результат:

Розгорнуте пояснення кожного пункту, підтримане теоретичними знаннями, з пропозицією заходів, які враховують особливості фаз економічного циклу.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №6

ТЕМА: ЕКОНОМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ ТА ІНФЛЯЦІЯ І БЕЗРОБІТТЯ

Мета практичного заняття: закріпити теоретичні знання здобувачів вищої освіти щодо причин та наслідків інфляції й безробіття та набути практичних навичок з розробки збалансованих заходів для стабілізації економіки.

Питання до обговорення:

1. Еволюційний розвиток теорії зайнятості.
2. Безробіття та його види. Причини безробіття.
3. Показники безробіття та фактори, що визначають його динаміку.
4. Економічні та соціальні (позаконотомічні) витрати. Закон Оукена.
5. Сутність і види інфляції.
6. Умови та причини інфляції.
7. Механізм і способи вимірювання інфляції.
8. Антиінфляційна політика.

Завдання з виконання практичних завдань:**Ситуація:**

Країна «Еконоландія» стикається з серйозними економічними викликами: Рівень інфляції за останній рік зріс до 15%, що значно перевищує середній показник попередніх років (5%).

Рівень безробіття водночас зріс до 12%, що вказує на нестабільність на ринку праці.

Центральний банк країни намагався боротися з інфляцією шляхом підвищення ключової ставки до 12%, однак економічна активність знизилася, що викликало подальше скорочення робочих місць.

Уряд впровадив програму субсидій для підтримки найбільш постраждалих верств населення, проте її ефективність виявилася обмеженою через нестачу фінансування.

Завдання:

На основі отриманих даних охарактеризуйте поточну економічну ситуацію в «Еконоландії» з точки зору взаємозв'язку між інфляцією та безробіттям (використайте криву Філіпса).

Визначте, чи має місце стагфляція, і поясніть, які фактори можуть спричинити таку ситуацію.

Запропонуйте два заходи грошово-кредитної політики, які може використати центральний банк для стабілізації інфляції, та оцініть їхній вплив на рівень безробіття.

Запропонуйте два заходи фіскальної політики, які уряд може впровадити для зниження безробіття, і поясніть, як вони вплинуть на економіку загалом.

Розгляньте можливість проведення структурних реформ для вирішення довгострокових проблем. Які напрями реформ ви б запропонували?

Додаткові умови:

У своїй відповіді використовуйте графіки, які ілюструють зв'язок між інфляцією та безробіттям, а також вплив різних інструментів економічної політики.

Посилайтесь на теоретичні підходи (кейнсіанський, монетаристський або неокласичний).

Оцініть ризики, пов'язані із запровадженням запропонованих заходів.

Очікуваний результат:

Студент має представити структурований аналіз ситуації, який демонструє розуміння причин економічної нестабільності та пропонує збалансовані заходи для стабілізації економіки.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №7

ТЕМА: ФІНАНСИ ТА ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ОПОДАТКУВАННЯ

Мета практичного заняття: закріпити теоретичні знання здобувачів вищої освіти щодо фінансів та економічної теорії оподаткування та набути практичних навичок щодо аналізу ефективності бюджетно-податкової політики.

Питання до обговорення:

1. Обіг грошей та грошова система.
2. Грошова маса та її розрахункові показники.
3. Грошовий ринок. Попит та пропозиція грошей.
4. Грошова політика: цілі та інструменти.
5. Рівновага на грошовому ринку.
6. Бюджетно-податкова політика, її цілі та завдання.
7. Механізм проведення дискретної та автоматичної бюджетно-податкової політики.
8. Методи балансування бюджету та роль бюджетного дефіциту в розвитку економіки.
9. Основні моделі державного боргу та його вплив на економіку.
10. Оцінки ефективності бюджетно-податкової політики.

Завдання з виконання практичних завдань:

Ситуація:

Країна «Фіскалія» переживає зміни в податковій системі, спрямовані на зростання доходів бюджету. Уряд запропонував такі реформи:

Підвищення ставки ПДВ з 15% до 20%.

Введення прогресивної шкали оподаткування доходів громадян (від 10% для низьких доходів до 35% для високих доходів).

Зменшення податку на прибуток для підприємств із 25% до 18% для стимулювання інвестицій.

Збільшення акцизів на тютюн і алкоголь на 30%.

Поточна ситуація в економіці:

Темп зростання ВВП: 2,5% на рік.

Рівень безробіття: 8%.

Рівень інфляції: 6%.

Рівень тіньової економіки: 25% ВВП.

Основні джерела доходів бюджету: ПДВ (40%), податок на прибуток (30%), інші податки та збори (30%).

Завдання:

Оцініть можливий вплив кожної із запропонованих податкових реформ на економіку країни.

Як підвищення ПДВ вплине на споживання домогосподарств і рівень інфляції?

Чи зможе прогресивна шкала оподаткування зменшити нерівність доходів?

Як зниження податку на прибуток може вплинути на інвестиції та створення робочих місць?

Проаналізуйте ризики, пов'язані з можливим збільшенням тіньової економіки через нові податкові ставки.

Запропонуйте два альтернативні заходи, які уряд може вжити для збільшення бюджетних доходів, без підвищення податкових ставок.

Використовуючи концепції економічної теорії оподаткування, поясніть, чи досягає реформа принципу справедливості, ефективності та простоти оподаткування.

Розробіть рекомендації для уряду, які зосереджені на довгостроковій стабільності бюджетної політики.

Використовуйте графіки, що ілюструють вплив змін у податках на криву попиту, пропозиції та загальну економічну рівновагу.

Посилайтесь на відомі теорії оподаткування (теорія оптимального оподаткування, крива Лаффера тощо).

Ураховуйте досвід інших країн із подібними реформами, якщо це можливо.

Очікуваний результат:

Студент має представити аналіз ефективності запропонованих реформ, оцінити їх вплив на різні аспекти економіки та розробити збалансовані пропозиції, спрямовані на досягнення фінансової стійкості та економічного зростання.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 8

ТЕМА: ТЕОРІЇ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Мета практичного заняття: закріпити теоретичні знання здобувачів вищої освіти щодо проблем економічного зростання в Україні та набути практичних навичок щодо розробки збалансованого аналізу економічного зростання.

Питання до обговорення:

1. Проблеми економічного розвитку України у довоєнний період.
2. Розвиток економіки в умовах воєнного часу.
3. Прогноз повоєнного розвитку економіки України.

Завдання з виконання практичних завдань:

Ситуація:

Країна «Еконландія» має економіку, яка протягом останніх 10 років демонструє помірне економічне зростання на рівні 3% на рік. Проте останнім часом темпи зростання почали сповільнюватися до 1,5%. Уряд країни хоче вжити заходів для стимулювання більш швидкого економічного зростання, зокрема через реформування інвестиційної політики, зміну податкової системи та розвиток інфраструктури.

Поточна ситуація в економіці:

Валовий внутрішній продукт (ВВП): \$500 млрд.

Рівень безробіття: 6%.

Рівень інфляції: 4%.

Рівень зовнішнього боргу: 45% ВВП.

Основні джерела економічного зростання: сектор послуг (60% ВВП), промисловість (25% ВВП), сільське господарство (15% ВВП).

Дефіцит державного бюджету: 3% ВВП.

Завдання:

Оцініть, які з теорій економічного зростання (класичні, неокласичні, ендогенні теорії) найбільше відповідають економічним умовам країни «Еконландія». Як кожна з теорій пояснює економічне зростання в цьому контексті?

Аналізуйте, як застосування теорії економічного зростання може допомогти уряду у стимулюванні економічного зростання на короткостроковий і довгостроковий період.

Як неокласична теорія впливає на роль капіталовкладень і технологічних інновацій у зростанні?

Як ендогенна теорія може підкреслити важливість людського капіталу, інновацій та освіти для підвищення продуктивності?

Проаналізуйте, як інвестиції в інфраструктуру можуть вплинути на економічне зростання в контексті різних теорій економічного зростання.

Запропонуйте два конкретні економічні заходи для уряду, спрямовані на стимулювання економічного зростання на основі теорій економічного зростання.

Оцініть можливі ризики сповільнення економічного зростання в країні. Як теорії економічного зростання можуть допомогти виявити ці ризики і запропонувати шляхи їх мінімізації?

Додаткові умови:

Використовуйте моделі та графіки, що ілюструють взаємозв'язок між капіталовкладеннями, технологічним розвитком та економічним зростанням.

Обов'язково враховуйте макроекономічні показники країни, такі як рівень інфляції, безробіття та дефіцит бюджету, при обговоренні політичних рішень.

Посилайтесь на ключові теорії економічного зростання, зокрема роботи Роберта Солоу, Поля Ромера та інші.

Очікуваний результат:

Студент має розробити збалансований аналіз економічного зростання в країні на основі теоретичних підходів, оцінити можливі шляхи стимулювання зростання і запропонувати конкретні кроки для уряду, враховуючи поточні економічні умови та обмеження.

2. ЗАВДАННЯ З ПРАКТИКИ, ЯКІ УВІЙШЛИ ДО ЗАЛІКУ

Тестові завдання

1. Які основні напрямки дослідження можна виділити в макроекономіці?

- а) Тільки теорія споживання та теорія економічного зростання
- б) Тільки теорія грошей та теорія економічних циклів
- в) Теорія споживання, теорія прийняття інвестиційних рішень, теорія грошей, теорія зайнятості, теорія економічного зростання, теорія економічних циклів, теорія економічної політики

2. Який сектор економіки об'єднує всі державні установи та організації, займаючись виробництвом громадських благ та соціальними виплатами?

- а) Підприємницький сектор.
- б) Державний сектор.
- в) Іноземний сектор

3. Які ефекти в економіці викликає зміна загального рівня цін?

- а) Ефект податків та ефект інфляції.
- б) Ефект процентної ставки, ефект багатства та ефект імпортних покупок.
- в) Ефект збільшення зарплати, ефект ринкової конкуренції та ефект регуляції цін.

4. Що вказує проста кейнсіанська модель щодо суми середніх схильностей до споживання та заощаджень?

- а) Вони дорівнюють нулеві.
- б) Вони дорівнюють одиниці.
- в) Вони дорівнюють величині національного доходу.

5. Які два фактори визначають динаміку розподілу доходу суб'єкта на споживання і збереження?

- а) Процентна ставка і рівень безробіття.
- б) Розмір заробітної плати і ставка податку на дохід.
- в) Заробітна плата і доходність майна.

6. Які наслідки для фірми має значення коефіцієнта Тобіна, яке менше за одиницю?

- а) Збільшення інвестицій та зростання витрат на встановлення.
- б) Зменшення інвестицій та зниження витрат на встановлення.
- в) Зростання інвестицій та збільшення витрат на встановлення.

7. Які великі цикли виокремлював Н.Д. Кондратьєв у своїй теорії?

- а) I цикл: підвищувальна хвиля з 1787 по 1814 р., знижувальна хвиля з 1814 по 1851 р.
- б) I цикл: підвищувальна хвиля з 1844 по 1875 р., знижувальна хвиля з 1875 по 1896 р.
- в) I цикл: підвищувальна хвиля з 1896 по 1920 р., знижувальна хвиля з 1920 по 1945 р.

8. Як М. Фрідман розуміє поняття «природний рівень безробіття»?

- а) Сукупність фрикційного та структурного безробіття.
- б) Рівень безробіття, пов'язаний зі стабільною економікою та відсутністю інфляційних обмежень.
- в) Рівень безробіття, який визначається загальними витратами часу на пошуки нової роботи.

9. Які типи очікувань існують в моделі економіки?

- а) Наївні, адаптивні, раціональні.
- б) Позитивні, негативні, стабільні.
- в) Короткострокові, довгострокові, середньострокові.

10. Які фактори визначають кількість грошей згідно з рівнянням обміну?

- а) Кількість проданих на ринку товарів.
- б) Рівень товарних цін.
- в) Швидкість обігу грошей.

11. Як формулюється зв'язок між кількістю грошей, швидкістю обігу та рівнем цін за рівнянням Фішера?

- а) $\text{Гроші} = \text{Швидкість обігу} * \text{Рівень цін}$.
- б) $\text{Кількість грошей} = \text{Рівень цін} * \text{Обсяг угод} / \text{Швидкість обігу}$
- в) $\text{Обсяг угод} = \text{Кількість грошей} / \text{Швидкість обігу}$.

12. Що визначає стримування інфляції за концепцією М. Фрідмана?

- а) Строгий контроль за зовнішньою торгівлею та бюджетом.
- б) Контроль за грошовою масою та уникання надмірного росту грошей.
- в) Збільшення розмірів державного сектора та валютний контроль.

13. Які країни мають типову модель «корпоративного регулювання» у кредитній системі?

- а) США та Японія
- б) Німеччина та Швейцарія
- в) Країни Західної Європи

14. Що таке прямі податки?

- а) Податки на товари та послуги

- б) Податки, які встановлюються безпосередньо на дохід або майно
- в) Податки, які оплачуються в ціні товару або включені в тариф

15. Який ресурс вважається найціннішим для розвитку країни?

- а) Населення.
- б) Залучення іноземних інвестицій.
- в) Державний бюджет

16. Що потрібно для формування ефективної політики стримування безробіття в Україні?

- а) Збільшення народжуваності.
- б) Просування по шляху економічної стабілізації, переходу до стратегічного планування та управління структурною перебудовою економіки, орієнтація державної політики на показник загального безробіття.
- в) Збільшення пенсійного віку.

17. Яка основна мета грошово-кредитної політики Центрального банку?

- а) Забезпечення збалансованого платіжного балансу.
- б) Досягнення економічного зростання, зниження рівня безробіття та інфляції.
- в) Забезпечення високої доходності державних цінних паперів.

18. Як впливає збільшення державних витрат на рівень цін у довгостроковому періоді?

- а) Призводить до зростання рівня цін у економіці
- б) Сприяє зменшенню інфляційних процесів
- в) Знижує незаймані гроші у економіці

3. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Роль держави в макроекономіці: фіскальна та монетарна політика
2. Циклічні коливання в економіці: причини та шляхи пом'якшення
3. Стабільність цін та боротьба з інфляцією в сучасній економіці
4. Безробіття: види, причини та методи зменшення рівня безробіття
5. Економічне зростання: теоретичні моделі та практика
6. Валовий внутрішній продукт: переваги та обмеження використання як індикатора розвитку
7. Глобалізація і її вплив на національні макроекономічні процеси
8. Державний борг: причини виникнення та наслідки для економіки
9. Платіжний баланс країни: його структура та значення для макроекономічної стабільності
10. Ринок праці та його регулювання у контексті макроекономічної політики
11. Макроекономічні ефекти податкової політики: аналіз впливу на розвиток економіки

12. Фінансова система та її роль у забезпеченні макроекономічної стабільності
13. Економічна нерівність і її вплив на макроекономічний розвиток
14. Курсова політика: режими валютних курсів та їх наслідки для економіки
15. Макроекономічна стабільність у сучасному світі

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна кількість балів за виконання ситуаційного завдання становить 50 балів. Задання оцінюється за наступними критеріями: своєчасне подання роботи на кафедру – 10 балів; несвоєчасне подання – 0 балів;

зміст роботи – до 20 балів, з них:

від 18 до 20 балів за логічно, послідовно викладений актуальний матеріал роботи, правильні висновки, повне дотримання вимог академічної доброчесності;

від 9 до 17 балів за роботу, тема якої повністю розкрита, повністю дотримано вимог академічної доброчесності, але допущено незначні помилки та неточності в структурі роботи;

від 1 до 8 балів за роботу, зміст якої розкриває тему, повністю дотримано вимог академічної доброчесності, але сформульовано неправильні висновки, порушено структуру роботи, використано застарілі дані, які знижують цінність роботи, але дозволяють, у цілому, оцінити її позитивно;

захист роботи – до 20 балів; з них:

від 18 до 20 балів за повні, правильні відповіді на питання за темою;

від 9 до 17 балів за правильні, але стислі відповіді на питання за темою;

від 1 до 8 балів за неповні або неправильні відповіді.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аналітична економія: Макроекономіка і мікроекономіка: Підручник: У 2-х кн. — Кн. 1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка. — 2-ге вид., випр. і доп. Затверджено МОН / За ред. С.М. Панчишина. — Київ : Знання, 2013. — 615 с.
2. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О., Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича.- 2-ге вид., випр. — Київ : Знання, 2005р.
3. Макроекономіка: навчальний посібник / М. Л. Данилович - Кропивницька, П. І. Стецюк, І. О. Тивончук – Львів: Видавництво Львівської політехніки - 2014. - 292 с.

4. Панчишин Степан.- Макроекономіка: Навч. посібник. Вид. 2-ге, стереотипне. – Київ : Либідь, 2002.
5. Пилипенко Г. М. Макроекономіка. Навч. посібник – Дніпро : Національний гірничий університет, 2006.
6. Солонінко К. С. Макроекономіка [текст] : навч. посіб. / К. С. Солонінко – Київ : «Центр учбової літератури», 2015. – 200 с.